

SIVISTYSTOIMI

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 592 029	2 184 691	2 699 092	84,28 %	-19,06 %
Myyntituotot	704 850	445 470	432 402	63,20 %	3,02 %
Maksutuotot	615 250	360 684	390 064	58,62 %	-7,53 %
Tuet ja avustukset	932 200	1 125 747	1 652 169	120,76 %	-31,86 %
Muut toimintatuotot	339 729	252 790	224 457	74,41 %	12,62 %
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-40 646 465	-26 612 568	-27 463 475	65,47 %	-3,10 %
Henkilöstökulut	-23 930 984	-16 018 795	-16 667 595	66,94 %	-3,89 %
Palvelujen ostot	-9 247 550	-5 726 006	-5 734 900	61,92 %	-0,16 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-939 301	-673 813	-811 134	71,74 %	-16,93 %
Avustukset	-751 000	-367 984	-444 922	49,00 %	-17,29 %
Muut toimintakulut	-5 777 630	-3 825 970	-3 804 923	66,22 %	0,55 %
TOIMINTAKATE	-38 054 436	-24 427 877	-24 764 383	64,19 %	-1,36 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-161 100	-100 332	-110 118	62,28 %	-8,89 %
SATUNNAISET ERÄT					
TILIKAUDEN TULOS	-38 215 536	-24 528 210	-24 874 501	64,18 %	-1,39 %
POISTOERON MUUTOS					

Talousarvion toteutuminen kaudella

Talousarvion toteutumisesta

Vuoden 2024 talousarvion täytäntöönpanossa ja toteutuksessa on noudatettava kaupunginvaltuuston 11.12.2023 hyväksymää talousarviota, voimassa olevaa strategiaa, hallintosäännön määräyksiä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta ja muita taloudenhoitoa ja henkilöstöhallintoa koskevia ohjeita sekä seuraavia kaupunginhallituksen kokouksessaan 18.12.2023 § 321 hyväksymiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Käyttötalouden tulot ja menot ovat valtuustoon nähden sitovia toimialatasolla (konsernitoimiala, sivistystoimiala, elinvoimatoimiala). Osavuosikatsaus 2 (08/2024) sisältää euromääräisen talousarviovertailun toimialoittain ja tulosalueittain sekä selvityksen mahdollisista poikkeamista talousarvion ja toteutuman välillä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimialatasolla.

Toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot elokuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän mukaan toteuma elokuun lopussa voisi olla enintään noin 66,64 %, Toimintakatteen osalta talousarvio on toteutunut hyväksyttävällä tavalla toteuman ollessa 64 %. Tulosalueittain toimintakatteen osat ovat: hallinto 58 %, varhaiskasvatus 66 %, perusopetus 65 %, lukiokoulutus 64 % ja elämänlaatu- ja palvelut 57 %.

Toimintatuotot koko toimialan osalta ovat elokuun lopussa 84 %. Tätä selittävät avustukset, joita mm. on jaksotettu vuodesta 2023 vuoteen 2024 ja edelleen arvioidaan tulevan jaksotetuiksi vuodesta 2024 vuoteen 2025. Avustukset on myönnetty pääsääntöisesti haettua merkittävästi pienempinä. Avustuksiin on kirjautuneet myös kotoutumisen korvaukset.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot elokuun osalta näkyvät osin toteumassa. Ne näyttävät kertyvän talousarvion mukaisesti. Asiakasmaksujen perusteena oleviin tulorajoihin ja enimmäismaksuun tuli 1.8.2024 voimaan indeksitarkistukset. Niiden vaikutus on pyritty ennakoimaan talousarviossa, mutta todellista vaikutusta voidaan arvioida vasta myöhemmin syksyllä. Tilavuokrien (vakiovuorot) laskutus ensimmäiseltä vuosipuoliskolta on toteutunut.

Musiikkiopiston ja työväenopiston maksut lv. 2024-2205 osalta kirjautuvat viimeiseen vuosineljännekseen. Liikuntapalveluissa uimahallipalvelun kesäkeskeytys vaikuttaa tulojen kertymiseen. Vinnin vuokraaminen asunnoksi, ratkaisun ollessa vapaa-ajan asunnoksi, on vaatinut selvittelyä eivätkä vuokratuloa toteudu arvioidulla tavalla. Kirjastoauton myyntitulo oli arvioitua alhaisempi, Elämänlaatupalveluissa on pääosin budjetoimattomia kotouttamisen korvauksia noin 153 000 €.

Toimintakulut toteuman ollessa 65 % noudattavat oikean suuntaista linjaa. Henkilöstökulujen osalta eri tulosalueiden välillä on vaihtelua ja toteumat ovat tulosalueittain seuraavat: hallinto 63 % varhaiskasvatus 69 %, perusopetus 66, lukiokoulutus 68 %, elämänlaatupalvelut 66 %. Varhaiskasvatuksen osalta hankkeet painottuivat kevätkauteen.

Koulukäynti- ja vapaa-aikaohjaajien lomautuksella tavoiteltiin 100 000 euron säästöä. Suora henkilöstösäästö oli 41 000 €. Työnantajan työntarjoamisveloitteen kautta lomautettujen ohjaajien palkkauskustannuksia kertyi 52 000 €. Näistä pääosa varhaiskasvatukseen sijaisuuksista (48 000 €). Tämä tarkoittaa, että ulkopuolinen sijainen olisi tullut joka tapauksessa rekrytoida. Toimenpiteellä tavoiteltu säästö toteutuu tätä kautta. Elämänlaatupalveluissa työtehtävät kohdentuivat tehtäviin, joita tavallisesti olisi hoidettu palkkatuetusti.

Varhaiskasvatuksessa muille kunnille myytävien palvelujen laskutus seutusopimukseen kuuluvilta kunnilta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa, joten nämä tulot ovat toteumassa tammi-heinäkuun ajalta. Tuloarvio tulee myytyjen palvelujen osalta ylittymään talousarviosta. Tiliryhmä palveluiden ostot / muilta kunnilta ostettavat varhaiskasvatuspalvelut ylittivät arvioidusta. Tätä joudutaan tarkastelemaan mahdollisessa lisätalousarviossa. Ylitys johtuu arvioitua suuremmista lastensuojelun sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista muille kunnille, joista ei ole ollut tietoa talousarviota laadittaessa. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä. Tämä näkyy tiliryhmässä avustukset.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lv. 2024-2025 oppimateriaalihankinnat lv. 2024-2025 osalta ovat pääosin kohdentuneet tähän jaksoon. Tämä näkyy tiliryhmässä aineet, tarvikkeet ja tavarat Perusopetuksessa kuntien laskutus kotikuntakorvausmenoista tapahtuu käytännössä talousarviovuoden lopussa tai seuraavana vuoden tammikuussa. Tiliryhmä muut toimintakulut / vuokratuloissa (ulkoiset) on Jämsänkosken yhtenäiskoulun leasing-vuokrat ajalta 1-6/2024 toteumassa mukana mutta toisen vuosipuoliskon lasku ei ole vielä tullut.

Elämänlaatupalveluissa talousarvion toteuma on hallittua. Työväenopiston kesäkeskeytyksen aikana kulujen kertyminen on vähäisempää. Uimahallin aukioloajan vähentäminen siten, ettei vähennys kohdistu viikonloppuun, tuottaa säästöjä alkuperäistä arviota vähemmän. Kotouttamisuudistuksesta johtuen loppuvuodeksi 10/2024-> rekrytoidaan koulutussuunnittelija suunnittelemaan kotoutumiskoulutuksia. Edellä mainitut ja aiemmin tulokertymässä todetut seikat eivät tämänhetkisen arvioin mukaan aiheuta elämänlaatupalveluissa talousarviomuutosesitystä / määrärahalisäys.

Tiliryhmä palveluiden ostot: varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ateriapalvelut elokuun osalta ovat pääosin toteumassa. Samoin puhtauspalvelut koko toimialan osalta.

Strategiaan perustuvaan talousarvio ja taloussuunnitelma sekä siihen sisältyvä talousohjelma pitää sisällään toimialan vuoden 2024 talousarviotavoitteet. Sen suuntaisesti toimintaa on johdettu ja tulosalueiden toimintaa tuettu. Sivistyslautakunnalle raportoitavien tulosalueiden kohdalla on tehty tarkempaa arviointia strategiasta johdettujen talousarviotavoitteiden toteutumisesta ja tulosalueiden toiminnasta.

Toiminnallisia nostoja toimialan osalta:

Sivistyslautakunta on kokoontunut kahdeksan (8) kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 92. Taloudenpitoa ja taloustilannetta on seurattu sivistyslautakunnassa kuukausittain.

Varhaiskasvatuksen toiminta ajalla 1-9/2024 on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti.

Varhaiskasvatuksessa oli elokuun lopussa yhteensä 485 lasta, joista esioppilaita oli 131. 1 - 5 vuotiaita oli 453 eli 76 % (TA 2024 75 %). Talousohjelman mukaiset lapsiryhmien ja henkilöstöresurssin vähennykset Jämsänkoskella ja Hallissa eivät ole toteutuneet täysimääräisinä johtuen lasten osallistumisasteen kasvusta. Asiakaskyselyt on toteutettu keväällä, kyselyjen tulokset on käsitelty yksiköissä ja huoltajille tehdystä kyselystä on tehty yhteenveto huoltajille. Kyselyjen tulokset käsitellään sivistyslautakunnassa syksyllä 2024.

Viiskulman ja Palomäen päiväkotien toimintaa korvaavan keskustan uuden päiväkodin suunnittelu on käynnistynyt. Päiväkodin ehdotettu sijoittumispaikka on vaihtunut ja kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 16.9.2024 sijaintipaikan. Päiväkoti aloittaa toimintansa 1.8.2026 alkaen; alkuperäinen suunnitelma 1.8.2025 alkaen. Investointisuunnitelmaan on valmisteltu päiväkodin kalustamisen määrärahaesitystä. Suunnittelutyöryhmä on kokoontunut viisi (5) kertaa ja jatkaa työskentelyä.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijaennusteet valmistuivat.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lv. 2024-2025 toiminta on suunniteltu talousohjelman mukaisena.

Perusopetuksessa on elokuussa 2024 oppilasennusteen mukaan tällä hetkellä 1604 oppilasta. Lähivuosina perusopetuksen oppilasmäärä laskee voimakkaasti. Ennustejakson viimeisenä lukuvuonna 2030-20231 oppilaita arvioidaan olevan 1027 eli lähes 600 vähemmän kuin tällä hetkellä. Valmistavassa opetuksessa on tällä hetkellä 12 oppilasta integroituna yleisopetuksen ryhmiin.

Opiskeluhuollossa osa psykologipalveluista toteutuu ostopalveluina. Tämä vaikeuttaa kuitenkin mm. yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja pidentää tutkimusjonoja. Perusopetuksessa on kuraattoreita mitoituksen mukainen määrä.

Toimintakate on tasaisen kertymän mukainen. Lukuvuosi 2024-2025 on alkanut kaupungin talousohjelman mukaisesti. Pätevän henkilöstön saaminen on helpottunut aiemmasta.

Kaupunginhallitus päätti keskeyttää Koskenpään ja Länkipohjan koulujen lakkauttamisprosessit.

Kouluterveyskyselyn sekä Move-mittausten tuloksia käsiteltiin kouluilla ja eri työryhmissä. Move-mittaustuloksista ja lasten ja nuorten liikkumisen suosituksista pidettiin vanhempainillat kaikilla kolmella yhtenäiskoululla. Move-prosessin kehittäminen aloitettiin yhteistyössä koulujen ja kouluterveydenhuollon kanssa. Suunniteltiin toimenpiteitä koululaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Näihin kaikkiin on saatu hyvinvointikoordinaattorin työpanosta.

Talousohjelman mukaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset selvitystyöt ovat käynnistyneet 9/2024. Talousohjelman mukaisesti selvitetään, voidaanko ylläpidettävää kiinteistökantaa pienentää Hallin taajamassa ja näin vähentää kustannuksia. Tämä tarkoittaisi Hallin päiväkodin siirtymistä Kuoreveden yhtenäiskoulun tiloihin. Selvitys aloitetaan vuonna 2024 ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Vastuuvalmistelijana on varhaiskasvatusjohtaja.

Talousohjelman mukaisesti tilojen käytön tehostamiseksi ja sitä kautta kustannusten vähentämiseksi selvitetään Jämsänkosken yhtenäiskoulun Korven koululla toteutettavan alkuopetuksen siirtämistä yhtenäiskoulun päärakennukseen. Selvityksessä tulee huomioida esiopetuksen ja iltapäivätoiminnan tilatarpeet. Selvitystyö aloitetaan vuoden 2024 aikana ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa.

Vastuuvalmistelijana on johtava rehtori.

Lukiokoulutuksen talous on toteutunut kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana suunnitellusti. Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä on tällä hetkellä 273 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 26 Ammattiopisto Gradian opiskelijaa. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 28 lukion opiskelijaa. Kesän yhteisvalinnassa lukioon hyväksyttiin 69 uutta opiskelijaa. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä. Kaikki lukion opettajat ovat kelpoisia tehtäväänsä.

Lähivuosina opiskelijamäärä pysyy nykytasolla ja laskee 2030-luvulle tultaessa. Ennusteen mukaan lukuvuonna 2034-2035 varsinaisten opiskelijoiden määrä on 180. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta johtuen mm. vapaasta hausta toisen asteen koulutukseen.

Talousohjelman 2024-2027 mukaiset toimet on käynnistetty lukiokoulutuksessa. Lukio on siirtymässä vaiheittain kolmisarjaiseksi suunnitteluvuosien aikana. Taloutta tasapainotetaan myös muilla pienemmillä toimilla liittyen mm. hankintoihin ja itsenäisen opiskelun lisäämiseen.

Elämänlaatupalvelut

Opistojen lukuvuosi on suunniteltu vastaamaan talousohjelmaa. Korotetut maksut palveluissa tulivat voimaan 1.8.2024 alkaen. Lv. 2024-2025 musiikkiopistossa on opiskelijoita 335 ja työväenopistossa 1400. Yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista on ensimmäistä kertaa yli 50 %. Kotouttamisuudistuksen valmistelua tehtiin osin yhdessä työllisyysuudistuspalveluiden kanssa / mm. yhteiskuntaorientaatio ja kotouttamiskoulutukset.

Kirjaston kävijämäärätavoite (115 000) tullaan saavuttamaan (97 000). Kirjasto sai asiakaskyselyssä pääosin kiittävää palautetta. Kuntien yhteinen e-kirjasto avautui. Tapahtumatoiminta ja koulu yhteistyö on ollut vilkasta. Kirjasto on ollut vuoden alusta mukana järjestäjänä, toteuttajana tai tilan tarjoajana 70 tilaisuudessa. Asiakaskysely toteutettiin. Kirjasto sai kyselyssä palvelustaan pääosin kiitettävän arvion. Sivistyslautakunta käsitteli tulokset kokouksessaan 8/2024.

Vapaa-aikapalveluissa toimintaa ja palveluja on järjestetty vuoden miltei suunnitellusti. Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunta on kokoontunut yhteensä kaksi (2) kertaa tarkastelujakson aikana. Vammaisneuvosto on kokoontunut kolme (3) kertaa ja nuorisovaltuusto seitsemän (7) kertaa. Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut viisi (5) kertaa ja ehkäisevän päihdetyön tiimi vuosikellon mukaisesti kaksi (2) kertaa. Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2024 järjestettiin Jämsän kaupungin veteraanijuhla yhteistyössä Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunnan kanssa. Uimahallin ja liikuntapalvelujen ohjattu toiminta on ollut erityisesti aikuisväestön suosiossa. Lasten uimakouluissa osallistujamäärä oli alhaisin ikinä, 82 lasta. Lasten ja nuorten ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa tähän. Uimahallin kävijämäärä elokuun lopussa on 33 722. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 55 000 asiakasta, arvioidaan yllettävän. Nuorisotilatyötä toteutettiin Nuorten Raitilla, Köpiksellä sekä Kuutissa. Ylläpidettiin Nuorten moottoripajatoimintaa yhteistyössä Jämsän seurakunnan ja Jämsän 4H-yhdistyksen kanssa.

Talousohjelman toteutuminen elämänlaatupalveluissa:

Kirjastoautopalvelun lakkauttaminen ja auton myynti: toteutunut. Myyntihinta arvioitui alhaisempi. Uimahalli Koskikaran aukioloajan muutos: toteutunut. Alkuperäistä säästötavoitetta ei saavuteta johtuen aukioloajan supistamisen kohdentamisesta muuhun kuin sunnuntaipäivään.

Liikennepuistotoiminnan lakkauttaminen: toteutunut.

Galleria Kivipankin myynti: Kaupunginvaltuusto käsitteli asiaa 16.9 kokouksessaan ja päätyi vuokraamisvaihtoehtoon asettaen takarajan vuokrasopimuksen tekemiseen. Rakennuksen tyhjentäminen käynnissä. Kotiseutuarkisto, Pälämäen museokokoelman osa ja taidekokoelma on siirretty jo kevätkaudella. Avituksen nuorten palvelujen kotiuttaminen: valmistelussa mm. liikkeenluovutus; Työpajatoiminnan

valtionavustuskelpoisuus on haettu. Toimenpide toteutumassa

Työväenopiston tuntimäärän vähentäminen; toteutumassa. Lukuvuosiperusteisessa palvelussa vaikutukset kokonaisuudessaan näkyvät v. 2025. Kalenterivuoden 2024 opetustunnit tulevat olemaan arviolta 5 200. Vuonna 2023 toteutui 7 200 opetustuntia. Vähennystä selittää talousohjelman lisäksi valtionosuustuntien leikkaus.

Musiikkiopiston tuntimäärän vähentäminen; toteutumassa. Lukuvuosiperusteisessa toiminnassa vaikutukset kokonaisuudessaan näkyvät v. 2205.

Musiikkiopiston lukuvuosi 2024-2025 suunniteltiin huomioiden kaupungin talousohjelman linjaukset. Kevät 2024 toteutui suunnitellusti. Lukuvuonna 2024-2025 musiikkiopiston opetustuntimäärä tulee vähenemään muun muassa muskariryhmien ja tuntiopettamisen vähenemisen sekä virkarakenteen muutosten vuoksi. Vinnin tilan asunnon vuokraus; valmistumassa mutta rakennusmääräysten vuoksi vapaa-ajan asuntona. Todentuu v. 2025.

Taksat ovat korottuneet palvelutoiminnan luonteesta johtuen joko 1.1.2024 tai 1.8.2024.

Muuta

- ammatillisen koulutuksen yhteistyörakenneselvityksen valmistuminen,
- koulutuskuntayhtymä Gradian ja kaupungin lv. 2024-2025 yhteistyön painopistealueet,
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistuminen,
- varhaiskasvatuksessa annettavan tuen uudelleen järjestelyt,
- perusopetuksen hyvinvoinnin vuosikellon ja siihen liittyvien tuntisuunnitelmien valmistelu ja hyväksyminen osaksi opiskeluhuollon suunnitelmaan 1.8.2024 alkaen,
- innovaatiokasvatuksen valmistelu (Tikka-hanke),
- kotouttamisuudistuksen valmistelu osin yhdessä työllisyysuudistuspalveluiden kanssa, - Avituksen nuorten palveluiden kotiuttamisen valmistelu ml. valtionapukelpoisuuden hakeminen

Toimialan tavoitteet vuodelle 2024

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta			
Tavoite	Ympäristövastuullinen sivistystoimiala		Toteutuu osittain
Mittari	Ruokahävikin pienentäminen: v. 2024 valmistellaan ja sovitaan Ateria- ja puhtauspalvelu Oy:n kanssa mittari. Saadaan lähtöarvo		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Ruokahävikimittarin valmistelu on aloitettu mutta on keskeneräinen. Tällä hetkellä ei pystytä vielä arvioimaan, onko yksinkertainen ja helposti hallinnoitavissa oleva mittari mahdollista laatia.		
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki			
Tavoite	Kehittyvät ja talouden suhteen kestävästi järjestetyt sivistyspalvelut		Toteutuu osittain
Mittari	€/asukas, toimiala	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		1 278	- 2 043
Mittari	€/opiskelija, lukio	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		5 121,84	- 8 100

Mittari	€/oppilas, perusopetus	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		8 328,25	- 13 272
Mittari	€ / varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		15 128,89	- 23 203
Mittari	€/asukas, elämänlaatupalvelut	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		107,02	- 192
Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Mittarin toteuma on laskettu 13.9.2024, jolloin kaikki 1-8/2024 tulot ja menot elokuun osalta eivät ole kirjautuneet järjestelmään. Tasaisen kertymän mukaan toteuma elokuun lopussa voisi olla enintään noin 66,64 %, Toimintakatteen osalta talousarvio on toteutunut hyväksyttävällä tavalla toteuman ollessa 64 %. Tulosalueittain toimintakatteet ovat: hallinto 58 %, varhaiskasvatus 66 %, perusopetus 65 %, lukiokoulutus 64 % ja elämänlaatupalvelut 57 %.</p> <p>Opistojen kurssi- ja opintomaksut kohdentuvat viimeiseen vuosineljännekseen. Joitakin kustannuseriä kirjaantuu vasta loppuvuodesta. Varhaiskasvatuksessa perheille maksettavat avustukset / kotihoidon tuki yms. alittuvat. Varhaiskasvatuksen tuen resurssi järjesteltiin uudelleen. Osallistumisaste on noussut alkuperäiseen arvioon nähden. Talousohjelman mukaiset ryhmien vähennykset eivät toteudu täysimääräisesti. Keskustan uutta päiväkotia on valmisteltu. Kaupunginvaltuusto päätti sijaintipaikan kokouksessaan 16.9.2024. Päiväkodin käyttöönotto toteutuu 1.8.2026 alkaen ja poikkeaa aiemmin suunnitellusta (1.8.2025). Perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja opistoissa lv. 2024-2025 suunniteltu talousohjelman mukaisesti. Perusopetuksessa on lv. 2024 -2025 1604 oppilasta (lv. 23-24; 1673 opp.) ja lukiossa 273 opiskelijaa (lv. 23-24; 260 op. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma käsiteltiin sivistyslautakunnassa. Valmisteltu kotouttamisuudistuksen edellyttämiä toimenpiteitä osin yhteistyössä työllisyysaluepalveluiden kanssa. Avituksen nuorten palveluiden kotiuttamisesta on valmisteltu yhdessä henkilöstön kanssa. Kaupunki haki valtionapukelpoisuutta / nuorten työpaja. Kirjastoautopalvelu on lakkautettu ja auto myyty. Kivipankissa näyttelytoiminta on päättynyt. Kaupunginvaltuusto päätti rakennuksen jatkotoimista 16.9. kokouksessaan.</p>		
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla	Toteutuu	
Mittari	Kirjaston kävijämäärät	Toteuma 8/2024	
		97 000	
Mittari	Toimintakate €/asukas	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		1 278	- 2 043
Mittari	Varhaiskasvatus 1-5 vuotiaiden osallistumisaste	Toteuma 8/2024	
		76	
Mittari	Väestön koulutustaso		

Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Tavoitteen mukaisesti on edetty. Talouden osalta (tavoite €/as; 2 043 €), toteuma 1-8 1278 €/as. Toteuma €/ as on kohtuullisella tasolla. Mittarin toteuma on laskettu 13.9.2024, jolloin kaikki 1-8/2024 tulot ja menot eivät ole elokuun osalta kirjautuneet järjestelmään. Opetuksessa ja kasvatuksessa toimintakausi ja lukuvuosi ovat käynnistyneet. Henkilöstön saatavuus on jossain määrin helpottunut. Väestön koulutustaso arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä (tilastokeskuksen vuotuinen tilasto).</p> <p>Varhaiskasvatuksen osallistumisaste (76 %) on yli tavoitteen (75 %), Kirjaston kävijämäärätavoite (115 000) tullaan saavuttamaan (97 000). Kirjasto sai asiakaskyselyssä pääosin kiittävää palautetta. Tulokset on käsitelty sivistyslautakunnassa. Muistiyhdistyksen järjestämä digineuvonta jatkui kirjastolla elokuussa. Lasten ikäluokan pienentyminen näkyy uimakoulujen osallistumismäärissä. Vinnin tilalla järjestettiin monipuolista kesätoimintaa. Vapaa-aikapalveluiden kesätoiminnassa oli runsaasti osallistujia.</p>
--	---

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Palveleva kaupunki		
Tavoite	Kaupungin elinvoimaisuuden vahvistaminen sivistystoimialan palvelujen, yhteistyön ja verkostomaisen toiminnan kautta.	Toteutuu osittain
Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Tavoitteen suuntaisesti on edetty. Kaupunginhallitus on tehnyt ammatillisen koulutuksen yhteistyörakenneselvityksestä esityksensä Jyväskylän kaupungille ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymälle. Kaupungin ja kuntayhtymän Gradian yhteistyön kehittämisen kärjet lukuvuoden 2024-2025 osalta. Innovaatiokasvatuksen jatkosuunnittelua on tehty.; pedagoginen työryhmä asian tiimoilta jatkaa työskentelyään. Liikennepuistotoiminnan operaattorina aloitti Jämsän Yrittäjät ry. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa on jatkettu.</p>	

SIVISTYSTOIMI

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	<p>1. Talousohjelman toteutuminen Talousarvio; tulo- ja menoarvion pitävyys. Edellisten valmistelun aikataulu, siihen käytettävissä oleva aika, tehtävän laajuus ja vaikutukset eivät ole tasapainossa. Kaikki ei ole ennakoitavissa.</p>	2	3	6
Arviointi	<p>Arviointihetkellä talousarvion toteutuminen on hallittua. Asiaa voidaan arvioida tarkemmin vasta myöhemmin. Talouden toteumaa seurataan säännöllisesti.</p> <p>Talousohjelman toteutumisen arviointi: varhaiskasvatukseen osallistumisaste on arvioitua suurempi. Ryhmien vähentymiset eivät toteudu täysimääräisinä. Perusopetus ja lukiokoulutus toteutuu suunnitellusti. Elämänlaatupalvelut: Opistopalveluiden tuntivähennykset toteutettu. Kirjastoautopalvelu lakkautettu, auto myyty, arvioitu hinta alittui. Aineistohankintaa leikattu. Liikennepuistotoiminnasta luovuttu suunnitellusti. Galleria Kivipankin toiminnasta luopumista valmisteltu. Uimahallin aukioloaika toteutettu valtuuston linjauksen mukaisesti. Linjaus ei mahdollista säätötavoitteen saavuttamista. Avustusten 10 % leikkaus on toteutunut. Avituksen työvalmennussäätiön nuorten palveluiden kotiuttamista valmisteltu. Vinnin tilan sivurakennuksen asunnon vuokraus vakituiseen asuinkäyttöön ei ole mahdollista mutta vapaa-ajanasunnoksi on. Asia on valmistelussa. Hanketoiminnan supistaminen toteutunut kautta linjan; omarahoitusosuuksista arvioitua enemmän säästöä. Toimialan taloustehtävien hoito on järjestetty.</p>			

Toimenpide	<p>Talousarvio: seuranta, arviointi, johtopäätökset ja toimenpiteet; toimiva sisäinen yhteistyö sekä toimiva, proaktiivinen yhteistyö talouspalvelun ja kaupunginjohtajan sekä sivistyslautakunnan kanssa.</p> <p>Talousarvioaikatauluun vaikuttaminen.</p> <p>Toimialan talousasiantuntijuuden järjestäminen</p> <p>Hankehaut: aktiivinen seuranta ja arviointi, mitä avustuksia haetaan.</p> <p>Talouden riskin vaikutukset arvioidaan tasoon 2, koska riski voidaan hallinta rahalla.</p>			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	2. Ammattitaitoisen (muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoinen) henkilöstön saatavuus ja sitoutuminen.	2	3	6
Arviointi	<p>Riskiä on hallittu seuraavasti: Varhaiskasvatuksen osalta henkilöstön saatavuudessa (kelpoiset opettajat ja sosionomit) on edelleen haasteita. Määräaikaisesti tehtäviä hoitavilla on pitkä työkokemus ja osa pätevytyksessä tehtäviin. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta hakijamäärät ovat kasvaneet. Rekrytoinnit ovat helpottuneet. Kuntatalouden vaikean tilanteen arvioidaan vaikuttavan esim. suorat leikkaukset ja hanketoiminnan vähentyminen. Työ- ja virkaehtosopimusten järjestelyerien jakamisesta on pidetty työntekijäosapuolen kanssa lähete keskustelut ja niistä raportoitu hr:lle. Työnohjausta järjestetään tarpeen mukaan. Tämä vaikuttaa työhyvinvointiin ja työnantajamaineeseen. Osaamisen vahvistamiseksi toteutettu avekki-toimintamallikoulutusta. Toimialalle on koulutettu kaksi kouluttajaa.</p>			
Toimenpide	<p>Työnantajamaineesta huolta pitäminen, työ- ja virkaehtosopimusten paikallisesti sovittavien erien kohdentaminen, osaamisen vahvistaminen, työnohjaus, työmäärän suhteuttaminen ja hallinnollisten tehtävien keventäminen käytettävissä olevaan työvoimaresurssiin.</p>			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	3. Arjen turvallisuus, puutteet varautumisesta	3	2	6
Arviointi	<p>Riskiä on hallittu seuraavasti: Osaamisen vahvistamiseksi avekki-toimintamallin jalkauttaminen. Toimialalla on kaksi kouluttajaa. Turvallisuuksuunnitelmien päivittäminen. Koulujen osalta liitetään jatkossa lukuvuosisuunnitelman liitteeksi. Valmiussuunnittelun päivittämistä on jatkettu. Päivitystyö on hyvässä vaiheessa. Kuulutusjärjestelmät uusittu Kuoreveden koululla ja Jämsän lukiolle. Osallistuttu valmiusharjoitukseen. Raitin poistumis- ja alkusammutusharjoitus tulossa.</p>			
Toimenpide	<p>Osaamisen vahvistaminen, alueelliset ja kaupunkitasoiset harjoitukset, yksikötason harjoitukset, yksikötason harjoitukset, harjoitusten ja koulutautumisen soveltaminen ohjeiksi ja menettelytavoiksi, varautumishankintojen tekeminen, digitaidot (digiturvallisuus)</p>			

Sivistystoimen hallinto

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	240	1 472	1 116	613,45 %	31,92 %
Myyntituotot		1 287	956		34,67 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset		25			
Muut toimintatuotot	240	160	160	66,67 %	
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-267 839	-156 819	-162 926	58,55 %	-3,75 %
Henkilöstökulut	-193 014	-121 908	-113 502	63,16 %	7,41 %
Palvelujen ostot	-59 148	-17 219	-39 108	29,11 %	-55,97 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 600	-1 124	-3 246	31,22 %	-65,38 %
Avustukset					
Muut toimintakulut	-12 077	-16 569	-7 070	137,19 %	134,36 %
TOIMINTAKATE	-267 599	-155 347	-161 810	58,05 %	-3,99 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-267 599	-155 347	-161 810	58,05 %	-3,99 %

Toteumajakso 1-8/2024 on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuottoja ei käytännössä ole.

Sekä toimintakulujen, että toimintakatteen toteuma on 58 %. Sivistyslautakunta on kokoontunut kahdeksan (8) kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 92. Talousohjelman toimeenpanoa käsitellään tulosalueiden yleisosoudessa.

Sivistyslautakunta käsitteli koulujen lakkauttamisprosessien keskeyttämistä kokouksessaan 23.5.2024 ja päätti esittää kaupunginhallitukselle, ettei prosesseja keskeytetä. Kaupunginhallitus päätti 17.6.2024 (138-139 §) keskeyttää prosessit kuitenkin niin, että mahdollisen valtuustosopimuksen yhteydessä asia voidaan arvioida uudelleen.

Kaupunginhallitus käsitteli 20.5.2025 (§ 115) ammatillisen koulutuksen yhteistyörakenneselvitystä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja kaupungin väliset lukuvuoden 2024-2025 yhteistyön toiminnalliset painopistealueet valmisteltiin. Keskinäisen luottamuksen vahvistamiseksi kaupungin ylimmän johdon ja kuntayhtymän ylimmän johdon välillä on käyty keskusteluja ja niissä edistytty. Oppilas- ja opiskelijaennusteet valmistuivat elokuun loppupuolella ja ne julkaistiin 9/2024.

Talousohjelman mukaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset selvitystyöt ovat käynnistyneet 9/2024. Talousohjelman mukaisesti selvitetään, voidaanko ylläpidettävää kiinteistökantaa pienentää Hallin taajamassa ja näin vähentää kustannuksia. Tämä tarkoittaisi Hallin päiväkodin siirtymistä Kuoreveden yhtenäiskoulun tiloihin. Selvitys aloitetaan vuonna 2024 ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Vastuuvalmistelijana on varhaiskasvatusjohtaja.

Talousohjelman mukaisesti tilojen käytön tehostamiseksi ja sitä kautta kustannusten vähentämiseksi selvitetään Jämsänkosken yhtenäiskoulun Korven koululla toteutettavan alkuopetuksen siirtämistä yhtenäiskoulun päärakennukseen. Selvityksessä tulee huomioida esiopetuksen ja iltapäivätoiminnan tilatarpeet. Selvitystyö aloitetaan vuoden 2024 aikana ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Vastuuvalmistelijana on johtava rehtori.

Vinnin tilan asunnon vuokraamisselvittelyt ovat vaatineet ponnisteluja. Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 13.6.2024 § 75 asunnon vuokraamisesta vapaa-ajanasunnoksi. Sivistyslautakunta käsittelee vuokran määrittelyä ja vuokrauskäytänteitä kokouksessaan 26.9.2024.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Palveleva kaupunki		
Tavoite	Toiminnan johtaminen on kaupungin strategian ja siitä johdettujen toimialan tavoitteiden mukaista ja tulosalueita tuetaan tavoitteiden saavuttamisessa.	Toteutuu osittain
Mittari	Toimintakate €/asukas	Toteuma 8/2024 8,12
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoitteen mukaan on edetty. Mittarin toteuma on laskettu 13.9.2024, jolloin kaikki 1-8/2024 tulot ja menot elokuun osalta eivät ole kirjautuneet järjestelmään. Toimintakate on 58 %. Asiaa on arvioitu toimialan tavoitteissa sekä hallinnon tulosalueen yleiskatsauksessa.	
Tavoite	Uudistusten eteenpäin vieminen ja uudistusten toteutumisessa tukeminen	Toteutuu
Mittari	Kuvailu.	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoitteen mukaisesti on edetty. Asiaa on arvioitu sivistystoimialan tavoitteissa. Joitakin nostoja: <ul style="list-style-type: none"> - ammatillisen koulutuksen yhteistyörakenneselvityksen valmistuminen, - koulutuskuntayhtymä Gradian ja kaupungin lv. 2024-2025 yhteistyön painopistealueet, - lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistuminen, - varhaiskasvatuksessa annettavan tuen uudelleen järjestelyt, - perusopetuksen hyvinvoinnin vuosikellon ja siihen liittyvien tuntisuunnitelmien valmistelu ja hyväksyminen osaksi opiskeluhuollon suunnitelmaan 1.8.2024 alkaen, - innovaatiokasvatuksen valmistelu, - kotouttamisuudistuksen valmistelu osin yhdessä työllisyysuudistuspalveluiden kanssa, - Avituksen nuorten palveluiden kotiuttamisen valmistelu ml. valtionapukelpoisuuden hakeminen 	

Varhaiskasvatus

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	823 339	592 886	980 166	72,01 %	-39,51 %
Myyntituotot	45 000	63 852	51 077	141,89 %	25,01 %
Maksutuotot	300 750	217 496	259 006	72,32 %	-16,03 %
Tuet ja avustukset	358 700	217 441	572 171	60,62 %	-62,00 %
Muut toimintatuotot	118 889	94 097	97 912	79,15 %	-3,90 %
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-11 914 419	-7 900 930	-8 125 201	66,31 %	-2,76 %
Henkilöstökulut	-8 239 100	-5 648 574	-5 830 212	68,56 %	-3,12 %
Palvelujen ostot	-1 909 681	-1 197 231	-1 199 678	62,69 %	-0,20 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-102 341	-51 689	-67 171	50,51 %	-23,05 %
Avustukset	-580 000	-274 887	-353 885	47,39 %	-22,32 %
Muut toimintakulut	-1 083 297	-728 549	-674 256	67,25 %	8,05 %
TOIMINTAKATE	-11 091 080	-7 308 044	-7 145 035	65,89 %	2,28 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 800		-1 028		-100,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 092 880	-7 308 044	-7 146 063	65,88 %	2,27 %

Varhaiskasvatuksen toiminta ajalla 1-9/2024 on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa oli elokuun lopussa yhteensä 485 lasta, joista esioppilaita oli 131. 1 - 5 vuotiaita oli 453 eli 76 % (TA 2024 75 %). Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty sivistyslautakunnassa. Varhaiskasvatuksen tuen resurssien uudelleen järjestely on toteutunut 1.8.2024 alkaen. Kiinteistä vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmistä luovuttiin ja vastaava resurssi on jaettu varhaiskasvatusalueille.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot näyttävät kertyvän talousarvion mukaisesti. Maksukertymä tasaantuu toimintavuoden aikana. Asiaksmaksujen perusteena oleviin tulorajoihin ja enimmäismaksuun tuli 1.8.2024 voimaan indeksitarkistukset. Niiden vaikutus on pyritty ennakoimaan talousarviossa, mutta todellista vaikutusta voidaan arvioida vasta syksyllä. Muille kunnille myytävien palvelujen laskutus seutusopimukseen kuuluvilta kunnilta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa, joten nämä tulot ovat toteutumassa tammi-heinäkuun ajalta. Tuloarvio tulee myytyjen palvelujen osalta ylittymään talousarviosta.

Henkilöstökulut ovat yli tasaisen kertymän. Varhaiskasvatuksen hanketyöntekijöiden määrä on painottunut alkuvuoteen. Muilta kunnilta ostettavat varhaiskasvatuspalvelut ylittyvät arvioidusta. Tätä joudutaan tarkastelemaan mahdollisessa lisätalousarviossa. Ylitys johtuu arvioitua suuremmista lastensuojelun sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista muille kunnille; lastensuojelun muihin kuntiin sijoittamien alle kouluikäisten lasten määrästä ei ole ollut tietoa talousarviota laadittaessa. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä. Kokonaisuutena toimintakate on tasaisen kertymän mukainen.

Viiskulman ja Palomäen päiväkotien toimintaa korvaavan keskustan uuden päiväkodin suunnittelu on käynnistynyt. Päiväkodin ehdotettu sijoittumispaikka on vaihtunut ja kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 16.9.2024 sijaintipaikan. Päiväkotitoiminta alkaa 1.8.2026 alkaen; alkuperäinen suunnitelma 1.8.2025 alkaen. Investointisuunnitelmaan on valmisteltu päiväkodin kalustamisen määrärahaesitystä. Suunnittelutyöryhmä on kokoontunut viisi (5) kertaa ja jatkaa työskentelyä.

Talousohjelman 2024 - 2027 toteuttaminen on käynnistynyt, mutta talousohjelman mukaiset lapsiryhmien ja henkilöstöresurssin vähennykset Jämsänkoskella ja Hallissa eivät ole toteutuneet täysimääräisinä johtuen lasten osallistumisasteen kasvusta. Koulujen tilojen käyttöön liittyvät selvitystyöt Kuorevedellä ja

Jämsänkoskella on aloitettu ja ne tehdään syksyn 2024 aikana.

Koulukäynti- ja vapaa-aikaohjaajien lomautuksella tavoiteltiin 100 000 euron säästöä. Suora henkilöstösäästö oli 41 000 €. Työnantajan työntarjoamisveloitteen kautta lomautettujen ohjaajien palkkakustannuksia kertyi 52 000 €. Näistä pääosa varhaiskasvatukseen sijaisuuksista (48 000 €). Tämä tarkoittaa, että ulkopuolinen sijainen olisi tullut joka tapauksessa rekrytoida. Elämänlaatu palveluissa työtehtävät kohdentuivat tehtäviin, joita tavallisesti olisi hoidettu palkkatuetusti.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Hyvinvoiva lapsi yhteistyössä eri verkostojen kanssa		Toteutuu
Mittari	Asiakaskysely huoltajille		
Mittari	Asiakaskysely lapsille		
Mittari	Henkilöstökysely		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Yhteistyötä eri verkostoissa on toteutettu esiopetuksen opiskeluhoillon, hyvinvointialueen ja perhepalvelukeskuksen kanssa eri tavoin; konsultointikäyntejä, yhteistyöpalavereja eri kokoonpanoilla. Perhepalvelukeskuksen toiminta siirtyi hyvinvointialueen järjestämäksi 1.8.2024. Esiopetuksen kuraattorit ovat olleet aktiivisemmin arjessa mukana. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat tehty ryhmätasolla. Hankerahoituksella on palkattu lisäresurssia esiopetusryhmiin. Asiakaskyselyt toteutettu keväällä, kyselyjen tulokset on käsitelty yksiköissä ja huoltajille tehdystä kyselystä on tehty yhteenveto huoltajille. Kyselyjen tulokset esitellään sivistyslautakunnalle syksyllä 2024.		
Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Laadukkaat, taloudellisesti kestävät ja kestävää kehitystä edistävät varhaiskasvatuspalvelut		Toteutuu osittain
Mittari	Toimintakate €/varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 8/2024	Lähtöarvo 12/2023
		15 128,89	- 23 218,16
Mittari	Toimintakate €/ asukas	Toteuma 8/2024	Lähtöarvo 12/2023
		383,5	- 575,49
Mittari	Varhaiskasvatukseen osallistumisaste 1 – 5 v lapset	Toteuma 8/2024	Lähtöarvo 12/2023
		76	75
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Mittarien toimintakate €/ asukas ja toimintakate €/varhaiskasvatuksessa oleva lapsi toteumat on laskettu 13.9.2024, jolloin kaikki 1-8/2024 tulot ja menot elokuun osalta eivät ole kirjautuneet järjestelmään. Tunnusluvut kuitenkin näyttävät toteutuvan. Varhaiskasvatukseen osallistuvien 1 - 5 vuotiaiden lasten osallistumisaste 76 % ylittyi ennakoidusta 75 %). Henkilöstön rekrytoinnissa edelleen haasteita. Pedagogista ohjausta edistetty. Varhaiskasvatuksen laadunarviointimalli Valssin käyttöönottoa valmistellaan syksyn aikana. Elementtipäiväkodin suunnittelu käynnistynyt. Talousohjelman mukaiset toimenpiteet eivät toteudu täysimääräisinä lasten osallistumisasteen kasvusta johtuen.		

Perusopetus

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 005 450	804 671	1 241 417	80,03 %	-35,18 %
Myyntituotot	376 550	188 216	188 472	49,98 %	-0,14 %
Maksutuotot	50 500	36 525	44 348	72,33 %	-17,64 %
Tuet ja avustukset	423 900	463 415	897 500	109,32 %	-48,37 %
Muut toimintatuotot	154 500	116 515	111 097	75,41 %	4,88 %
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-21 975 306	-14 352 508	-14 863 378	65,31 %	-3,44 %
Henkilöstökulut	-11 992 431	-7 906 533	-8 371 410	65,93 %	-5,55 %
Palvelujen ostot	-6 155 923	-3 866 368	-3 779 348	62,81 %	2,30 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-587 080	-436 305	-502 308	74,32 %	-13,14 %
Avustukset		-220			
Muut toimintakulut	-3 239 872	-2 143 082	-2 210 312	66,15 %	-3,04 %
TOIMINTAKATE	-20 969 856	-13 547 837	-13 621 961	64,61 %	-0,54 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 300	-14 685	-30 882	58,04 %	-52,45 %
TILIKAUDEN TULOS	-20 995 156	-13 562 522	-13 652 843	64,60 %	-0,66 %

Perusopetuksessa on elokuussa 2024 oppilasennusteen mukaan tällä hetkellä 1604 oppilasta. Lähivuosina perusopetuksen oppilasmäärä laskee voimakkaasti. Ennustejakson viimeisenä lukuvuonna 2030-20231 oppilaita arvioidaan olevan 1027 eli lähes 600 vähemmän kuin tällä hetkellä. Valmistavassa opetuksessa on tällä hetkellä 12 oppilasta integroituna yleisopetuksen ryhmiin.

Perusopetuksessa on meneillään yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanke ja hanke tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen.

Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen on myönnetty vuosille 2024-2027 avustusta koulutuksellisen tasa-arvon ja laadun kehittämiseen. Perusopetus voi käyttää lukuvuonna 2024-2025 avustusta yhteensä 180 250 euroa. Määrässä on mukana 20 %:n omavastuu.

Perusopetuksessa on tällä hetkellä kahden psykologin vaje ja hyvinvointialue on paikannut vajetta ostopalvelulla. Oman psykologin puuttuminen vaikeuttaa kuitenkin yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja pidentää tutkimusjonoja. Perusopetuksessa on kuraattoreita mitoituksen mukainen määrä. Kouluterveydenhoito siirtyi 1.8.2024 lähtien hyvinvointialueen tuottamaksi.

Toimintakate on suunnilleen tasaisen kertymän. Lukuvuosi 2024-2025 on alkanut kaupungin talousohjelman mukaisesti. Pätevän henkilöstön saaminen on helpottunut aiemmasta.

MOVE-mittausten tulosten pohjalta kouluissa aloitettu toimenpiteet koulupäivän aikaisen liikkuvuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Digitaalisten laitteiden käytön ohjeet koulupäivän aikana on päivitetty vastaamaan sivistyslautakunnassa hyväksytyjä järjestysääntöjä. Tavoitteena on vähentää matkapuhelimen käyttöä ja taata opiskeluun parempi työrauha.

Uusi perusopetuksen tuntijako tuli voimaan 1.8.2024 alkaen ja siinä lisättiin yksi tunti B1-kielen opetusta yhdeksännelle luokalle. Perusopetuksen hyvinvoinnin vuosikellon ja siihen liittyvien tuntuunnielmien valmistelu ja hyväksyminen osaksi opiskeluhoollon suunnitelmaan 1.8.2024 alkaen.

Talousohjelman mukaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset selvitystyöt ovat käynnistyneet 9/2024. Talousohjelman mukaisesti selvitetään, voidaanko ylläpidettävää kiinteistökantaa pienentää Hallin taajamassa ja näin vähentää kustannuksia. Tämä tarkoittaisi Hallin päiväkodin siirtymistä Kuoreveden

yhtenäiskoulun tiloihin. Selvitys aloitetaan vuonna 2024 ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Vastuuvalmistelijana on varhaiskasvatusjohtaja.

Talousohjelman mukaisesti tilojen käytön tehostamiseksi ja sitä kautta kustannusten vähentämiseksi selvitetään Jämsänkosken yhtenäiskoulun Korven koululla toteutettavan alkuopetuksen siirtämistä yhtenäiskoulun päärakennukseen. Selvityksessä tulee huomioida esiopetuksen ja iltapäivätoiminnan tilatarpeet. Selvitystyö aloitetaan vuoden 2024 aikana ja se tehdään yhteistyössä tilapalvelun kanssa. Vastuuvalmistelijana on johtava rehtori.

Koulukäynti- ja vapaa-aikaohjaajien lomautuksella tavoiteltiin 100 000 euron säästöä. Suora henkilöstösäästö oli 41 000 €. Työnantajan työntarjoamisvelvoitteen kautta lomautettujen ohjaajien palkkauskustannuksia kertyi 52 000 €. Näistä pääosa varhaiskasvatukseen sijaisuuksista (48 000 €). Tämä tarkoittaa, että ulkopuolinen sijainen olisi tullut joka tapauksessa rekrytoida. Elämänlaatu palveluissa työtehtävät kohdentuivat tehtäviin, joita tavallisesti olisi hoidettu palkkatuetusti.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva oppilas asiakaslähtöisillä ja vaikuttavilla perusopetuspalveluilla			Toteutuu
Mittari	Kouluterveyskyselyn tulokset			
Mittari	Toimintakate €/asukas	Toteuma	Lähtöarvo	Tavoite
		8/2024	12/2023	12/2024
		707,6	- 1 101,12	- 1 084,89
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Perusopetuksen päättötodistuksen sai keväällä yhteensä 184 oppilasta ja kaikki saivat opiskelupaikan toiselta asteelta. Lukuvuoden 2024-2025 alettua perusopetuksessa aloitettu käytännössä talousohjelman mukaiset toimenpiteet. Henkilöstön saatavuus on kohentunut. Toiminnanohjausjärjestelmää on kehitettysäännöllisesti yhdessä ohjelman toimittajan kanssa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuushankkeen avustusta käytetään lukuvuonna 2024-2025 omavastuun kanssa yhteensä 180 250 €.			
Ympäristövastuuta				
Tavoite	Kestävä kehitys			Toteutuu
Mittari	Käytännön toimet kouluissa			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kestävä elämäntapa on myös lukuvuonna koulujen arkea, esim. roskien lajittelu, kierrätys, oman ympäristön siisteydestä huolehtiminen, energia-agentit, kierrätysmateriaalien käyttö.			

Lukiokoulutus

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	80 000	90 867	76 337	113,58 %	19,03 %
Myyntituotot					
Maksutuotot	4 000	23 379	2 928	584,48 %	698,55 %
Tuet ja avustukset	75 000	44 588	71 442	59,45 %	-37,59 %
				2 289,98	1 064,33
Muut toimintatuotot	1 000	22 900	1 967	%	%
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-2 226 637	-1 461 781	-1 416 289	65,65 %	3,21 %
Henkilöstökulut	-1 399 664	-954 574	-914 816	68,20 %	4,35 %
Palvelujen ostot	-391 603	-196 235	-197 800	50,11 %	-0,79 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78 200	-69 794	-82 579	89,25 %	-15,48 %
Avustukset					
Muut toimintakulut	-357 170	-241 179	-221 095	67,53 %	9,08 %
TOIMINTAKATE	-2 146 637	-1 370 914	-1 339 952	63,86 %	2,31 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 300				
TILIKAUDEN TULOS	-2 149 937	-1 370 914	-1 339 952	63,77 %	2,31 %

Lukion talous on toteutunut kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana suunnitellusti.

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä on tällä hetkellä 273 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 26 Ammattiopisto Gadian opiskelijaa. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 28 lukion opiskelijaa. Kesän yhteisvalinnassa lukioon hyväksyttiin 69 uutta opiskelijaa. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä. Kaikki lukion opettajat ovat kelpoisia tehtäväänsä.

Lähivuosina opiskelijamäärä pysyy nykytasolla ja laskee 2030-luvulle tultaessa. Ennusteen mukaan lukuvuonna 2034-2035 varsinaisten opiskelijoiden määrä on 180. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta johtuen mm. vapaasta hausta toisen asteen koulutukseen.

Lukio saanut on korona-avustusta oppimisvajeiden lieventämiseen 38 000 euroa, ja avustuksen käyttöaika päättyy 31.12.2024. Avustuksilla on voitu perustaa opetusryhmiä, antaa tukiopetusta ja tehostaa opinto-ohjausta. Syksyn aikana avustus tullaan käyttämään koulunuorisotoimintaan.

Lukiokoulutus saa akkreditoinnin myötä Erasmus+ -tukea opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuuksiin vuoteen 2027 saakka. Toimintakaudelle 2024-2025 on myönnetty 19 604 euron suuruinen liikkuvuusavustus.

Lukiossa on tällä hetkellä kahtena päivänä viikossa kuraattori ja psykologi keskimäärin 1,5 päivänä viikossa. Opiskelijaterveydenhoito siirtyi 1.8.2024 alkaen hyvinvointialueelle. Lukion terveydenhoitajan vastaanotto on Jämsänjoen yhtenäiskoulun Paunun toimipisteessä tiistaisin ja torstaisin.

Lukio on ollut mukana Muuramen kunnan hallinnoimassa Kestävän kehityksen tiekartta-hankkeessa. Hanke sai avustusta 45 000 € ja käyttöaika päättyi 31.5.2024. Hankkeen aikana on kehitettiin lukion toimintakulttuuria ja oppimisympäristöä vahvistamaan arjen ilmasto- ja kestävyyskasvatusta.

Muuramen kunta hallinnoi myös Muuramen, Laukaan ja Jämsän lukioiden yhteishankkeessa Laatu ja hyvinvointia lukioihin. Hankkeen saama avustus oli 77 400 euroa ja hanke päättyi 31.7.2024. Hankkeen kolme painopistettä ovat olleet laadukas oppiminen, laadulliset menetelmät ja tiedolla johtaminen sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen lukiossa.

Talousohjelman 2024-2027 mukaiset toimet on käynnistetty lukiokoulutuksessa. Lukio on siirtymässä vaiheittain kolmisarjaiseksi suunnitteluvuosien aikana. Taloutta tasapainotetaan myös muilla pienemmillä toimilla liittyen mm. hankintoihin ja itsenäisen opiskelun lisäämiseen.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Hyvinvoiva opiskelijakunta ja henkilöstö		Toteutuu
Mittari	Toimintakate €/opiskelija	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		5 021,84	- 8 100,52
Mittari	Terveys- ja opiskelijakyselyjen tulokset	Lähtöarvo 12/2023	
		- 9 089,01	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Keväällä 2024 valmistui yhteensä 49 uutta ylioppilasta, joista kolme oli suorittanut kaksoistutkinnon.</p> <p>Lukuvuoden 2024-2025 on alkanut. Opetusjärjestelyt on tehty taloussuunnitelman mukaisesti. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opetus pakollisten aineiden osalta on järjestetty kolmisarjaisesti ja muiden nelisarjaisesti. Muuramen ja Laukaan lukiodien yhteishankkeet ovat päättyneet ja hankkeiden mukaisia toimia vakiinnutetaan osaksi lukion toimintaa. Lukuvuonna 2024-2025 keskitytään hyvinvoinnin lisäämiseen, keinoina mm. koulupäivän aikaisen liikkumisen lisääminen ja puhelimen käytön vähentäminen muuhun kuin oppimiseen liittyen.</p>		
Ympäristövastuuta			
Tavoite	Ympäristöystävällinen lukio		Toteutuu
Mittari	Vuotuisten tapahtumien määrä	Toteuma 8/2024	
		5	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Lukion yhdessä Muuramen lukion kanssa toteuttama Kestävän kehityksen tiekartta-hanke on päättynyt. Hankkeessa kehitettiin toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä vahvistamaan arjen ilmasto- ja kestävyyskasvatusta. Lisäksi luotiin malleja kestävyyskasvatuksen ja kestävä kehityksen edistämisen vaikuttavuuden seurannalle. Hanketyönä valmistui ryhmänohjauksiin sidottuja työpajoja, joita jatketaan tulevana lukuvuotena.</p>		

Elämänlaatu palvelut

	Muutettu TA 2024	TOT 8/2024	TOT 8/2023	TOT% 8/2024	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	683 000	694 795	400 056	101,73 %	73,67 %
Myyntituotot	283 300	192 115	191 896	67,81 %	0,11 %
Maksutuotot	260 000	83 284	83 783	32,03 %	-0,60 %
Tuet ja avustukset	74 600	400 278	111 056	536,57 %	260,43 %
Muut toimintatuotot	65 100	19 118	13 321	29,37 %	43,52 %
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-4 262 264	-2 740 530	-2 895 681	64,30 %	-5,36 %
Henkilöstökulut	-2 106 775	-1 387 206	-1 437 656	65,85 %	-3,51 %
Palvelujen ostot	-731 195	-448 954	-518 968	61,40 %	-13,49 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-168 080	-114 901	-155 829	68,36 %	-26,26 %
Avustukset	-171 000	-92 877	-91 037	54,31 %	2,02 %
Muut toimintakulut	-1 085 214	-696 591	-692 191	64,19 %	0,64 %
TOIMINTAKATE	-3 579 264	-2 045 735	-2 495 625	57,16 %	-18,03 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-130 700	-85 647	-78 208	65,53 %	9,51 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 709 964	-2 131 382	-2 573 833	57,45 %	-17,19 %

Elämänlaatu palveluiden toimintakate on elokuun lopussa 57 % koko vuoden talousarviosta. Toimintatuottoja kertyy arvioitua enemmän johtuen kotouttamisen kuntakorvauksista, jotka olivat epähuomiossa jääneet pois talousarviota valmisteltaessa. Tuottojen osalta on huomioitava, että opistojen opinto- ja kurssimaksutuotot kohdentuvat pääosin viimeiseen vuosineljännekseen. Toimintakuluissa (64 %) mennään alle tasaisen kertymän (66,7 %). Henkilöstökulujen toteuma on 66 %.

Tilinpäätökseen vaikuttavia tekijöitä ovat 15 000 € henkilöstökulut suunnittelijan palkkaamiseen kotouudistusta varten vuoden viime kuukausiksi sekä se, että kirjastoauton myyntitulot olivat 12 600 euroa vähemmän kuin talousohjelmassa tavoiteltiin. Lisäksi talousohjelmassa oleva Vinnin aittarakennuksen vuokraus on viivästynyt – vuokratuloa arvioitiin tulevan siitä tänä vuonna 6000 €. Koska toimintakate on alhainen, 10 % alle tasaisen kertymän, talousarviomuutokselle ei nähdä näiden tekijöiden vuoksi tarvetta.

Talousohjelman vuoden 2024 toimenpiteiden toteuttaminen

Kirjastoautopalvelun lakkauttaminen ja auton myynti:

Kirjastoautopalvelu päättyi 15.3. osana kaupungin talousohjelman säästötoimenpiteitä. Auto on myyty huutokauppapalvelussa toukokuussa. Talousohjelmaan kirjattua myyntihintaa 25 000 (alv 0%) ei saavutettu huutokaupassa. Sivistyslautakunta hyväksyi 23.5.2024 kirjastoauton myytäväksi korkeimman tarjouksen 12 419 € (alv 0 %) tehneelle.

Uimahalli Koskikaran aukioloajan muutos:

Uimahalli Koskikaran aukioloaikojen muutos tuli voimaan 12.2.2024. Uimahalli on muutoksen myötä jatkossa maanantaisiin suljettu ajalla 1.9-30.4. Uimahallin yhden liikunnanohjaajan työaika on 12.2.2024 alkaen 30 viikkotuntia. Toimenpiteellä ei saavuteta talousohjelman mukaista säästötavoitetta kokonaan.

Alkuperäisessä toimenpiteessä sunnuntailisien vaikutus olisi ollut merkittävä, samoin kahvio-, kassa- ja puhtaushuoltoorganisoimista ei voida toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Liikennepuistotoiminnan lakkauttaminen:

Liikennepuistotoiminnalle ja Maauimalan välinelainaamotoiminnalle haettiin jatkajaa. Järjestettiin yleinen infotilaisuus toiminnasta ja käytiin neuvotteluja toiminnan jatkamisesta kiinnostuneiden kanssa. Toiminnan järjestämisestä kiinnostuneiden tuli jättää toimintasuunnitelma palvelun järjestämiseksi 1.5 mennessä. Jämsän Yrittäjät ry jätti toimintasuunnitelman ja neuvottelujen myötä elinvoimatoimialalla tehtiin sopimus liikennepuistotoiminnan ja Maauimalan välinelainaamotoiminnan järjestämisestä kesällä 2024. Yhdistykseltä saatujen tietojen mukaan asiakkaita käytti liikennepuiston ja välinelainaamon palveluita melko mukava määrä.

Galleria Kivipankin myynti:

Galleria Kivipankin toiminnan lopettamiseen valmistauduttiin siirtämällä Kivipankilla sijaitsevaa kotiseutuarkistoa sekä Pälämäen museokokoelman välineistöä uuteen arkistotilaan virastotalo Koskeloon. Kivipankin kaluston ja taideteosten siirto- ja sijoitussuunnitelman teko aloitettiin. Kivipankin näyttelytoiminta päättyi 4.8.2024. Kiinteistön sisäinen vuokrasopimus irtisanottiin 1.11.2024 alkaen. Kaupunginhallitus esitti 26.8 kokouksessaan Kivipankin myynnistä luopumista toistaiseksi ja rakennuksen vuokraamista yhdistyskäyttöön. Kaupunginvaltuusto käsitteli asiaa 16.9 kokouksessaan ja päätyi vuokraamisvaihtoehtoon asettaen takarajan vuokrasopimuksen tekemiseen.

Avituksen nuorten palvelujen kotiuttaminen:

Asiaa käsiteltiin 25.4.2024 sivistyslautakunnassa.

1. Työvalmennussäätiö Avituksen nuorten palveluiden (etsivä nuorisotyö ja LuovaStartti -työpajatoiminta) kotiuttaminen Jämsän kaupungille valmistellaan siten, että kotiuttaminen toteutuu 1.1.2025 alkaen.
2. Nuorten palvelut sijoittuvat elämälaatupalvelujen tulosalueelle vapaa-aikapalvelujen tulosityksikköön nuorisopalvelujen kustannuspaikalle. Esihenkilönä toimii vapaa-aikapalvelupäällikkö. Etsivälle nuorisotyölle ja nuorten työpajatoiminnalle on avattu omat hanketunnisteet ja perustettu uusi kustannuspaikka "Kohdennettu nuorisotyö".
3. Nuorten työpajatoiminnan järjestämistä varten on haettu elokuussa valtionapukelpoisuutta.
4. Etsivään nuorisotyöhön sekä nuorten LuovaStartti -työpajatoimintaan valmistellaan marraskuussa valtionavustushakemukset vuodelle 2025. Hakemusten vastuuvastavalmistelijana on vapaa-aikapalvelupäällikkö.
5. Yhteistyötä Kuhmoisten kunnan kanssa etsivän nuorisotyön järjestämisessä voidaan jatkaa. Yhteistyöstä valmistellaan kuntien välinen sopimus.
6. Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa on valmisteltu liikkeenluovutus sopimusta ja henkilöstön siirtosopimusta kotiutettaviin palveluihin liittyen. Välitön yhteistoimintamenettely liikkeenluovutuksesta ja siirtosopimuksesta pidetään 2.10.2024.

Työväenopiston tuntimäärän vähentäminen

Työväenopiston lukuvuosi 2024-2025 suunniteltiin huomioiden kaupungin talousohjelman linjaukset sekä valtionosuuden väheneminen. Kevätlukukausi 2024 toteutui suunnitellusti ja mitään ylimääräisiä kursseja ei otettu ohjelmaan. Kalenterivuoden 2024 opetustunnit tulevat olemaan arviolta 5 200. Vuonna 2023 toteutui 7 200 opetustuntia.

Musiikkiopiston tuntimäärän vähentäminen

Musiikkiopiston lukuvuosi 2024-2025 suunniteltiin huomioiden kaupungin talousohjelman linjaukset. Kevät 2024 toteutui suunnitellusti. Lukuvuonna 2024-2025 musiikkiopiston opetustuntimäärä tulee vähenemään muun muassa muskariryhmien ja tuntiopettamisen vähenemisen sekä virkarakenteen muutosten vuoksi.

Vinnin tilan asunnon vuokraus

Vinnin tilan sivurakennuksen asunnon valmistelua vuokrauskäyttöön on valmisteltu yhdessä tilapalvelujen kanssa. Sivistyslautakunta päätti kesäkuussa, että asunto vuokrataan vapaa-ajanasunnoksi. Vuokran määrittely ja vuokrasopimusasiat ovat sivistyslautakunnan käsittelyssä 26.9.2024 kokouksessa.

Opistopalvelut

Opistojen toimintakate on elokuun lopussa 58 %.

Opistojen toiminta ja talous on toteutunut pääosin suunnitellusti alkuvuoden aikana. Musiikkiopiston kevätlukukauden opintomaksut sekä Kuhmoisten osuus opettamisesta on laskutettu. Työväenopiston kurssien laskutus tapahtuu pääosin lokakuussa. Opistojen henkilöstökuluissa on ollut sijaiskustannuksia arvioitua enemmän.

Opistojen avustuksissa on mukana kotouttamisen kuntakorvaukset, ja ne näkyvät vielä elokuun toteumassa. Korvaukset muuttavat opistojen toimintatuottojen määrää. Kotouttamisen tulot siirretään syyskuun aikana kotouttamisen kustannuspaikalle, jolloin opistojen tulojen seuranta on helpompaa.

Työväenopiston kurssiohjelmaa on tiivistetty vastaamaan valtiosuuden arvioitua enemmän vähentynyttä laskennallista tuntimäärää. Tällä on suoraan vaikutusta opiskelijamäärään sekä kurssimaksujen tulokertymään. Elokuun lopulla alkanut työväenopiston kurseille ilmoittautuminen näyttää kuitenkin edistyvän myönteisesti ja opiskelijamääräksi voidaan arvioida noin 1 400 opiskelijaa.

Musiikkiopistoon ilmoittautui keväällä yhteensä 52 uutta opiskelijaa. Lasten lukumäärän väheneminen paikkakunnalla vaikuttaa kuitenkin siihen, että muskariryhmissä on aiempaa vähemmän osallistujia ja musiikkiopiston kokonaisopiskelijamäärä on hieman laskussa. Aikuisopiskelijoita ja maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita on musiikkiopistossa aiempia vuosia enemmän.

Jämsän työväenopisto järjesti maahanmuuttajataustaisille nuorille suomen kielen ja kotoutumisen koulutuksen loppuvuodesta 2022 alkaen ja päättyen kesäkuun loppuun 2024. Koulutuksessa oli alkuvuodesta 2024 yhteensä kahdeksan opiskelijaa. Kaikki opiskelijat saivat paikan Gradia Jämsän järjestämästä TuVa-koulutuksesta ja jatkoivat siellä elokuun alussa. Valtio korvaa suomen kielen ja kotoutumisen koulutuksen opettamisen kustannukset kokonaisuudessaan takautuvasti koulutuksen järjestäjälle.

Työväenopisto järjestää ostopalvelukoulutuksena suomen kielen opetuksen Kotokunta Oy:n asiakkaille kesäkuusta 2024 alkaen. Opetusryhmissä on ollut yhteensä n. 200 osallistujaa. Koulutus on jatkunut elokuussa.

Kotouttamisuudistuksen toimeenpanoa on valmisteltu osin yhdessä työllisyysuudistuspalveluiden kanssa.

Vinnin tilalla järjestettiin kesätoimintaa yhteistyössä Jämsänlaakson Settlementin kanssa. Vinnillä oli heinäkuussa muun muassa taidenäyttelyitä, opastuskierroksia ja lasten kuvataidekursseja.

Kirjastopalvelut

Kirjaston toimintakate on elokuun lopussa 64 % koko vuoden talousarviosta. Vuoden tuotot tulevat olemaan arvioitua pienemmät johtuen pääasiassa siitä, että kirjastoautosta saatiin myyntituloa 12 600 euroa vähemmän kuin talousohjelmassa tavoiteltiin. Toimintakulut ovat 63 % talousarviosta, henkilöstökulut 64 %.

Vuoden alusta elokuun loppuun on tehty 159 000 lainaa, vuonna 2023 niitä tehtiin samana ajanjaksona 165 000. Jos lainausmäärät pysyvät samalla tasolla vuoden loppuun mennessä, lainat/asukas olisi vuoden lopussa 11,1 (tavoiteluku 13). Tähän mennessä lainoja / asukas on tehty 8,3. Kävijöitä kirjastoissa on ollut vuoden alusta elokuun loppuun 97 000. Edellisenä vuotena käyntejä oli tehty tuossa ajassa suurin piirtein yhtä paljon (95 000).

Tapahtumatoiminta ja kouluyhteistyö on ollut vilkasta elokuun loppuun mennessä. Kirjasto on ollut vuoden alusta mukana järjestäjänä, toteuttajana tai tilan tarjoajana 70 tilaisuudessa. Jämsän äijän -markkinoiden yhteydessä kesäkuussa oli poistokirjojen myyntitapahtuma ja kirjojenvaihtotori. Muistiyhdistys jatkoi viikoittaisen digipastusklinikan pitoa kesätauon jälkeen elokuussa.

Kuntien yhteinen e-kirjasto avasi ovensa 29.4.

Asiakaskysely toteutettiin 18.3.-7.4 ja siihen saatiin 260 vastausta. Kirjasto sai kyselyssä palvelustaan pääosin kiitettävän arvion. Sivistyslautakunta käsitteli tulokset kokouksessaan 15.8. Samassa kokouksessa käsiteltiin myös edellisen vuoden käyttötilastoja. Niistä selvisi muun muassa, että aineiston lainaus on vahvasti sukupuolittunutta Jämsässäkin. Naiset lainasivat vuonna 2023 kirjastosta kolme kertaa miehiä enemmän. Ikäryhmien lainauksia vertaillen on merkille pantavaa, että 15-24-vuotiaiden tekemät lainat olivat vain neljäsosa 5-14-vuotiaiden tekemistä lainoista.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelujen toimintakate on elokuun lopussa 62 %, mikä on jonkin verran alle tasaisen kertymän. Toimintatuottojen toteumaprosentti 65 % on miltei tasaisen kertymän mukainen. Toimintatuottojen osalta arvioidaan yllettävän koko vuoden tavoitteeseen.

Toimintakulujen toteumaprosentti, 63 %, on hiukan alle tasaisen kertymän. Avustusten toteuma on alle tasaisen kertymän 54 %, mikä ennakoi määrärahojen riittävyyttä loppuvuoden osalta. Henkilöstökulujen toteumaprosentti on miltei tasaisen kertymän mukainen (65 %). Palvelujen ostoissa (58 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä (51 %) toteumaprosentit ovat alle tasaisen kertymän. Muut toimintakulut (67 %) -tiliryhmässä toteumaprosentti on tasaisen kertymän mukainen. Määrärahojen arvioidaan riittävän loppuvuodeksi.

Toimintaa ja palveluja on järjestetty vuoden miltei suunnitellusti. Uimahallin ja liikuntapalvelujen ohjattu toiminta on ollut erityisesti aikuisväestön suosiossa. Lasten uimakouluissa osallistujamäärä oli alhaisin ikinä, 82 lasta. Maaliskuussa järjestettiin Toimintalauantai -tapahtuma Vitikkalan koululla sekä Erityisliikkujien talvipäivä Himoksessa. Maaliskuussa osallistuttiin myös Ikiliikkujan teemaviikolle yhteistyössä Jämsän apteekin kanssa. Toukokuussa osallistuttiin Jämsän adventtiseurakunnan koordinoimaan Unelmien liikuntapäivä -tapahtumaan ja sen jatkotapahtumana toteutettuun Unelmien terveyspäivä -tapahtumaan. Erityisliikkujien kesäpäivä järjestettiin elokuussa Maauimalan lähiliikuntapaikalla. Lisäksi elokuussa oltiin mukana Metko-messuilla. Järjestötapaamisia toteutettiin tarkastelujakson aikana kaksi. Vammaisneuvosto kokoontui kolme kertaa tarkastelujakson aikana.

Kouluterveyskyselyn sekä Move-mittausten tuloksia käsiteltiin kouluilla ja eri työryhmissä. Move-mittaustuloksista ja lasten ja nuorten liikkumisen suosituksista pidettiin vanhempainillat kaikilla kolmella yhtenäiskoululla. Move-prosessin kehittäminen aloitettiin yhteistyössä koulujen ja kouluterveydenhuollon kanssa. Suunniteltiin toimenpiteitä koululaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma käsiteltiin sivistyslautakunnassa ja suunnitelman luonnosta esiteltiin nuorisovaltuustolle ennen lautakuntakäsittelyä. Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut 5 kertaa ja ehkäisevän päihdetyön tiimi vuosikellon mukaisesti kaksi kertaa. Hyvinvoinnin alueellisen kuntaverkoston tapaaminen toteutettiin alkuvuodesta Jämsän isännöimänä. Kesäajan liikuntatilavuorot myönnettiin huhtikuussa. Liikunta- ja nuorisotilojen vakiovuorot kaudelle 2024-2025 myönnettiin kesäkuussa.

Nuorisotilatyötä toteutettiin Nuorten Raitilla, Köpiksellä sekä Kuutissa. Ylläpidettiin Nuorten moottoripajatoimintaa yhteistyössä Jämsän seurakunnan ja Jämsän 4H-yhdistyksen kanssa. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa 1.1. ja se haki ideoita nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi mm. osallistavan budjetoinnin keinoin. Nuorisovaltuusto kokoontui seitsemän kertaa tarkastelujakson aikana.

Nuorten rinnalla koulussa -hanketta jatkettiin Jämsänkosken yhtenäiskoulussa, Jämsänjoen yhtenäiskoulussa, Kuoreveden yhtenäiskoulussa ja lukiossa kevätlukukauden 2024 loppuun saakka. Saatiin 30 000 € avustus koulunuorisotyön kehittämiseen 2024-2026. Kerhotoimintaa järjestettiin mm. kuntosaleilla, Nuorten Raitilla ja kouluilla Lasten ja nuorten kerho- ja leiritoimintahankkeen avulla. Kesän leiritoimintaan osallistui yhteensä 122 lasta ja nuorta. Nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmään nuorisopalvelujen toimintaan osallistuneita on kirjautunut yhteensä 9 628 osallistujaa.

Työvalmennussäätiö Avitukselta ostettiin nuorten työllistämiseen ja elämänhallintaan liittyvät yksilövalmennus-, nuorten starttipaja- ja etsivän nuorisotyön palvelut.

Galleria Kivipankissa järjestettiin seitsemän näyttelyä yhteensä 17 viikon ajan sekä yksi konsertti. Pälämäen museo oli avoinna heinäkuun, kävijöitä oli 112. Alkuvuodesta toteutettiin Jämsän kotiseutuarkiston siirto Galleria Kivipankilta sekä vanhalta kaupungintalolta virastotalo Koskeloon uuteen kotiseutuarkistoon. Myös Pälämäen museokokoelman esineistöä siirrettiin Kivipankilta Koskeloon.

Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2024 järjestettiin Jämsän kaupungin veteraanijuhla yhteistyössä Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunnan kanssa. Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunta on kokoontunut yhteensä kaksi kertaa tarkastelujakson aikana.

Uimahalli oli suljettu laitekorjauksen vuoksi 9.-10.4.2024. Uimahallin kävijämäärä elokuun lopussa on 33 722. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 55 000 asiakasta, arvioidaan yllettävän.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki			
Tavoite	Elämänlaatua ja hyvinvointia kaikenikäisille jämsäläisille		Toteutuu osittain
Mittari	% /8-9 luokkalaiset vähintään tunnin päivässä liikkuvat (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		28,2	30
Mittari	%/ yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		51	50
Mittari	Lainaus/asukas	Toteuma 8/2024	Tavoite 12/2024
		8,3	13
Mittari	Kuvailu		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoitteena olevaa prosenttiosuutta, 30 %, vähintään tunnin päivässä liikkuvista 8.-9-luokkalaisista ei voida arvioida. Tulos saadaan kouluterveyskyselystä, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Vuonna 2023 prosenttiosuus oli 28,2 %. Kysely toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2025. Arvio on, että tavoite toteutuu myös vuonna 2024.		
	Vuoden alusta elokuun loppuun on tehty 159 000 lainaa, vuonna 2023 niitä tehtiin samana ajanjaksona 165 000. Jos lainausmäärät pysyvät samalla tasolla vuoden loppuun mennessä, lainat/asukas olisi vuoden lopussa 11,1 (tavoiteluku 13). Tähän mennessä lainoja / asukas on tehty 8,3.		
	Yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista on ensimmäistä kertaa yli 50 %.		

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta		
Tavoite	Kehitämme ja järjestämme elämänlaatu palveluja ympäristövastuullisesti ja kestävästi.	Toteutuu
Mittari	Tehtyjen toimenpiteiden kuvailu.	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	<p>Kopiointia on vähennetty tulosalueella. Opistojen ja kotouttamisen oppimateriaaleissa on suosittu sähköisiä materiaaleja. Kaksi uutta digitaalista kirjastopalvelua on otettu käyttöön. Kuntien yhteinen e-kirjasto ja elokuvapalvelu tuovat aineistoja suoraan asiakkaiden laitteisiin. Fyysisen kirjastoaineiston lainaus on kierrätystä ja yhteiskäyttöä. Kirjasto on aloittanut tutustumisen Jyväskylän kirjastopalvelun ympäristökäsikirjaan ja poimii sieltä uusia ideoita Jämsässä toteutettavaksi.</p> <p>Palvelujen järjestämisessä tarvittavia materiaaleja, välineistöä ja kalustoa on kierrätetty. Välineistöä on myös kunnostettu ja tarpeetonta välineistöä on myyty. Uimahallitoiminnassa on pyritty kokonaisvaltaiseen ympäristövastuulliseen toimintaan mm. ohjeistamalla asiakkaita hygieniasta huolehtimisessa, jolloin allasveden puhdistusjärjestelmässä ei tarvitse käyttää niin paljon kemikaaleja. Jätteiden lajittelu on käytössä kaikissa toimipisteissä.</p>	